RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LÉGAL

... 1948 ... DU MERCREDI 17 SEPTEMBRE 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1364

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Một năm	6 $ 00	8 $ 00	8 $ 00	8 $ 00	6 $ 00	12 $ 00
Các tháng sau	»	3 . 00	3 . 00	3 . 00	3 . 00	»
Ba tháng	3 . 00	3 . 50	3 . 25	3 . 25	3 . 50	6 . 00
Một tháng	1 . 20	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tuần lễ	»	0 . 60	0 . 60	0 . 50	0 . 60	1 . 00

Les abonnements commencent du 1er et vers le 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. K. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 063 de large.
Une seule insertion. . . . 0$ 50 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Các ông giáo đổi đi Thượng-du và các trường nhà-quê

II

Cứ cái hiện-tình trong giáo giới ta hãy giờ, thật ta không dám nói vu cho hết thảy các ông giáo không có, ông nào vui lòng về nghĩa-vụ, cúc cung-tận-tụy với nghề mình, nhưng thật ta cũng không dám cả quyết — mà trường ai cũng không dám cả quyết — đem các ông giáo ở các trường Pháp Việt ta ngày nay sánh bằn với cái hồng thú cao-thượng, cái nhiệt-thành dạy dỗ của các cụ tá mỏ trường bảo học ngày xưa cùng các ông giáo ngày ngày lên giảng đàn giảng nghĩa trong các trường học lớn ở các nước Âu-Mỹ bây giờ; mà nói-của đáng thì các ông giáo ta đó cũng không phải tự-nhiên vô cớ mà sinh ra cái bụng chán nản nghề mình; người ta ai chẳng vậy, đã đặt mình vào một cái nghề nào thì tất cũng có cái sở-thích riêng về cái nghề ấy, mà cái nghề làm thầy người ta, như bài trước đã nói, lại không phải là một cái nghề đáng cho người ta phải thôi chí buồn lòng. Cái cớ mà khiến cho các ông giáo đến nỗi phải sinh ra cái bụng chán nản nghề mình, trong tờ báo này cũng đã có nhiều bài bàn tới: nhà ở khó-khăn là một cớ, nhưng cái cớ đó ở chỗ cùng-thôn tích-nhưỡng thì hoặc giả cũng có, chứ ở những chỗ thông cù đại-đạ thì đâu lại có thể bao giờ; học-trò cùng cha mẹ học trò không chịu tuân qui-tắc nhà trường cũng là một cớ nữa, nhưng cái cớ đó ở những trường tỉnh trường huyện thì tuyệt nhiên không có, duy ở những trường làng, trường tổng thì giản-hoặc có một vài nơi có những bọn kỳ hào ỷ thị làm càn, những kẻ hương ngu hỗn-hào vô phép, tự một vài ông giáo không đứng-đắn nghiêm nghị để cho chúng được giờ cái thói tâm gửi lăn ngành, chứ các ông giáo mà đứng-đắn nghiêm-nghị ra, qui-tắc nhà trường ở trong tay mình, mình là một ông thầy công của nhà nước bổ nhiệm về, mà về để đào-tạo con em trong làng trong tổng người ta, chỉ có việc làm ơn, không có việc làm oán, đối với người trong làng trong tổng có cái tinh-nghị long-trọng mà lại đủ cái quyền pháp cứng-cỏi có thừa sức ủng hộ được cái học-qui giáo-pháp của mình, trường điều ấy cũng không lấy gì làm quan-ngại cho lắm.

Vậy thì làm sao mà chán, làm sao mà nản, làm sao mà không vui lòng về nghĩa vụ, không chịu cúc-cung tận-tụy với nghề mình, mà ta đã có ý xem xét, không những là các ông giáo đổi đi thượng-du và các trường nhà-quê như thế, đến cả các ông giáo dạy ở luôn các trường tỉnh trường huyện cũng không thấy mấy ông thật có cái tinh-thần hăng-hái vui vẻ, cắp cái cặp sách đến trường với một đàn trẻ dại coi hẳn như các ông quan ngồi công-đường xử kiện, các ông Tham ông Phán tới tòa tới sở xem giấy việc quan; nghĩ một cái nghề — nào có phải là nghề tầm thường — là cái nghề đào-chú cả một quốc-dân ta sau này mà người làm nghề ai cũng ủ-dột hững-hờ như thế cả thì hại cho cái tương-lai của lũ thiếu-niên ta biết là chừng nào! Nguy cho cái vận-mệnh của cả dân-tộc ta biết là chừng nào! Ta lấy làm sợ, lấy làm lạ, lấy làm bồi rồi băn-khoăn, ta nghiền-ngẫm mãi mà trộm xin giải-quyết ra có hai cớ như sau này:

Cái cớ thứ nhất là vì cái địa-vị ngạch thầy giáo đối với các ngạch khác của nhà nước hậu bạc không được cân nhau. Nhà-nước cấp lương bổng cho các người làm việc công bao giờ cũng phải theo cái công việc nặng nhẹ, cái lao-lực ít nhiều mà định hơn kém; những người làm về ngạch thầy giáo so với những người làm về các ngạch khác, cái học-lực quả không khác gì nhau; nhà-nước theo giá-trị cái công học, cái bằng thì mà cấp cho một cái lương bổng như nhau vẫn là phải; song xét kỹ ra cái công việc, cái lao-lực một ông phán ngồi bàn giấy thảo bản công-văn hay mở từ giấy lục bản nghị-định so với một ông giáo ở trong lớp học đứng chốn chăn dạc bài ám tả, nói rất bọng cái nghĩa bài học-khóa, về nhà lại còn phải hi-sinh cái bổ hôi nước-mắt ở dưới ngọn đèn trên án sách trong mấy giờ đồng-hồ để chấm bài, chấm chữ, chấm toán, chấm vẽ cho hàng năm, sáu chục học-trò trong một lớp mình thì thường ai cũng rõ ngay rằng một bên công việc nặng mà một bên công việc nhẹ, một bên lao-lực ít mà một bên lao-lực nhiều. Lấy một người công việc nặng, lao-lực nhiều mà chỉ được lĩnh cái lương bổng một loạt với một người công việc nhẹ lao-lực ít thì thường ai cũng phải tủi-hụi phàn-nàn; ấy là chưa kể tới cái kỳ-hạn thăng trật tăng lương, thường phần nhiều các ngạch khác chóng mà ngạch thầy giáo chậm, cái chỗ ngồi thường phần nhiều ở các sở khác thì trang hoàng lịch-sự mà ở các trường học thì luộm-thuộm cẩu-thả, cái dụng-cụ thường phẩu nhiều ở các sở khác thì sang-trọng tỉ-tê mà ở các trường-học thì giản lược loàng-xoàng, cũng đều khiến cho người ta sinh cái bụng so sánh hơn thua mà đem lòng hờn tủi vậy.

Cái cớ thứ hai là vì cái quyền-lợi ngạch thầy-giáo đối với các ngạch khác trong xã-hội khinh trọng không được đến nhau. Còn lạ gì cái thói thường của xã-hội mình thầy ai có quyền có thể thì sợ như beo cọp, tôn như thần-minh; ai mà không có quyền thế tới mình thì người lạnh như kẻ qua đường, khinh rẻ như vứng cỏ rác; ngạch thầy giáo đối với các ngạch khác theo ý thứ của nhà-nước thì vốn không có phân biệt hơn kém gì, mà tự coi cũng mất người mình thì đối với những người ở các ngạch khác thường có công việc phải nhờ cậy đến luôn, nên bao giờ cũng phải tôn phải sợ, đối với những người ở ngạch thầy giáo thì ngoài sự cho con em đến học không có sự gì phải cần đến cái hạng gõ đầu trẻ kiếm ăn, mà cho con em đến học là đến học trường công, cái nghĩa tác-thành, cái công gây dựng đã in chỉ chỉ trong cây về ông thầy trên nhất là quan đốc trường, cái hạng dạy mướn ăn công tháng đó có phải đâu là thầy con em mình mà mình phải đem lòng kính trọng; cha mẹ học-trò mà đến chính cả học trò đối với ông giáo các trường phần nhiều có cái cách rẻ-rúng nguội lạnh như thế nữa. Những người về ngạch thầy giáo chẳng những bị xã-hội rẻ rúng nguội lạnh, mà ở các nơi thôn-giã lại còn một nỗi khó ăn ở là phải chịu quyền kiểm cỏ ở dưới phủ huyện nhà lại, tổng lý kỳ hào; thử ngẫm cái tư-cách mấy ông phủ huyện nhà lại, tổng-lý kỳ-hào ở xứ ta hồ dễ đã sánh được với những ông phủ huyện tổng lý bên các nước Âu-châu mà mong rằng kiếm cỏ được công-chính chu tất đâu ra đấy; cái tai hại các ông giáo trường tỉnh không kém gì — mà có nhiều người còn hơn — mấy ông có quyền trên quản-lý trường mình đó mà rồi gặp những kẻ ỷ quyền hỗ thế, hiếp dưới đối trên cũng đành chịu cái đầu thỉnh mệnh thì khổ nhục bực tức biết là chừng nào!

Ta thiết tưởng có hai cái cớ ấy là cái nguyên-nhân làm cho các ông giáo phải thôi chí buồn lòng. Ta mong rằng trên Chính-phủ sẽ thể tất cái tình hình đó cho, hoặc cấp thêm lương bổng cho ngạch thầy giáo hơn các ngạch khác một bậc, hoặc lập thêm nhiều lớp học, mỗi thầy giáo chỉ bắt dạy chừng hai, ba chục đứa trẻ cho công việc nhẹ bớt mà lao-lực ít bớt đi; còn về phần quốc dân ta thì nên giữ cái tục cổ tôi trọng đạo kính thầy, tuy con em mình đi học là học trường công mà ở với thầy cũng có cái tình sư chủ thật; nhưng ông có cái chức quyền quản lý trường-vụ cũng chớ nên lạm dụng cái chức quyền mình quá mà làm cho những người ra tay gánh-vác một cái chức quyền trọng đại là cái chức quyền hồi nhân giác hậu phải chịu cái nỗi đau-đớn thiệt-thòi, như thế thì còn việc gì các ông giáo phải cháu-nhàn nghề mình, trừ phi những người lợi dân nỗi tăng tận lương tâm, ai mà chẳng vui lòng về nghĩa-vụ; cái tiền-đồ bọn thiếu-niên ta ở đây, cái vận-mệnh dân-tộc ta ở đây; xin trên Chính-phủ lượng xét cho, dưới quốc-dân ta cảnh-ngộ cho.

T.

ÂU-CHÂU ĐIỆN-TÍN

HAVAS

Paris, ngày 16 Septembre 1928

Nước Ý và Hy-lạp

Việc nước Ý rất quan ở Corfou rồi định vào ngày 27 Septembre.

Nếu xét ra nước Hy-lạp không hết lòng trong việc thân mật những kẻ hành-thích, thì nước Hy lạp phải nộp cho nước Ý 50 triệu lires.

Việc nước Tây-ban-nha

Tin Madrid. — Tòa nội-các đã từ chức.

Vua Tây-ban-nha sung lập chánh-phủ quyền thống-quốc vụ do tướng Primero-Derivera chủ trương.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 15 và 16 Septembre

Tại hội Vạn-quốc

Đại-hội-đồng vẫn xét bàn từ trình về công việc của tòa trị-sự.

Sáng hôm thứ sáu M. Stirmont (Ba-lan) có công-bố rằng các quan chức nước Ba-lan rất hiểu cái nghĩa vụ đối với các liên-dân. Ông lại công bố rằng nhân-dân đất Vilna muốn được thuộc về nước Ba-lan.

M. Frashera thay lời nước Albanie cảm ơn hội Vạn-quốc. M. Eskell (nước Finlande) có nói: nước Nga có chân trong hội-đồng kiểm-duyệt các cơ bí Đông âu, vậy nước ấy ưng đồng lao công tác với hội Vạn-quốc về việc ở Dardanelles mà lại không ưng để hội Vạn-quốc đứng làm trọng tài cho trong cái tranh-đoan về đất Caréli e thực là lạ lắm lắm.

Tiếm ban coi về sổ chi-tiêu ưng chuẩn các lời bàn của phái-bộ Đại-pháp về việc thanh-giảm các khoản chi tiêu.

M. Barbazu (Brésil) cũng biểu đồng-tình với phái-bộ nước Pháp về việc xin giảm cho nước Nhật cái số tiền của nước ấy phải chịu trong các khoản phí-tiêu của hội Vạn-quốc.

M. Sakai (Ba-lan) đệ trình bản tờ trình về việc buôn bán dân bà con trẻ. Ông có nói sự trừng trị việc ấy đã tiến bộ nhiều. Đại-hội-đồng quyết nghị khuyên các nước có chân trong hội Vạn quốc nên ưng-chuẩn bản giao ước quốc-tế năm 1921 của hội Vạn-quốc soạn, nói về sự trừng trị việc buôn bán đàn bà con trẻ.

Đại-hội-đồng ưng-chuẩn lời quyết nghị của tiểu ban nói về việc đứng đàn bà làm trình-thám để trừ những việc bại hoại phong-hóa.

Đại-hội-đồng xét rằng nay nên giao cho các nhà giám-đốc điều-tra xem việc buôn bán đàn bà xưa nay người ta vẫn làm thế nào.

Tiểu-ban coi về các hạt của hội Vạn-quốc ủy quyền cho liệt-quốc quản-trị, xét xem bản giao-ước quốc-tế này có nên thi-hành ở các hạt ấy không.

M. Chaobain Chu (Trung-hoa) bày tỏ mọi lẽ về việc trừ các việc bại-hoại phong-hóa. Madame Lyttelton (nước Anh) nói nên đồng dân bà trong việc trinh thám các việc bại-hoại phong-hóa, và nên điều tra xem các phương-sách thi-hành có hiệu-nghiệm hay không.

M. Reynal (nước Pháp) nói rằng bao giờ Cam-pha Pháp cũng sẵn lòng trừng-trị việc buôn bán đàn bà con gái.

M. Adatci (Nhật) đệ trình bản tờ trình về vấn-đề vệ-sinh, và dịch-tễ. Đại-hội-đồng đồng thanh ưng chuẩn. Trong bản tờ trình ấy định rằng các nước phải giáp đỡ lẫn nhau về việc đàng các nha chuyên-môn và trong việc thông tin-tức về các việc dịch tễ.

M. Freire Dandrade (Bồ-đào-nha) nói rằng tiểu-ban coi về các hạt của hội Vạn-quốc ủy quyền cho liệt quốc quản-trị muốn được biết ý kiến của các nhà giám-định về cái biện-pháp về sinh trong các hạt ấy.

Nước Finlande xin với hội Vạn-quốc xét rõ cái việc đất Carélie orientale, đại-hội-đồng bèn giao việc ấy cho hội-đồng chánh-trị.

Ngày thứ tư 19 Septembre, đại-hội-đồng lại sẽ hội-nghị. Trong hai ngày sau đây sẽ tiểu-ban sẽ hội-nghị để làm việc.

Việc rối loạn ở Tây-ban-nha

Tin Madrid. — Vua nước Tây ban-nha ưng việc đặt chánh phủ quyền-thống quốc vụ, do tướng Prime Derivera chủ-trương.

Tại Madrid đã thiết quân-luật. Ở Madrid vẫn yên. Tại Barcelone không xảy ra việc gì cả.

Tướng Prime Derivera lưu lại Madrid mấy ngày, rồi sẽ đi Barcelone.

M. Estella có nói với nhà điện-báo Havas: « Việc cải cách ngày nay cốt là chỉnh đốn lại cái chánh-trị trong nước, và tra xét các điều lầm lỗi về cải chánh sách đối với xứ Maroc. Cái chánh sách mới này, sẽ lưu tâm về việc trừng trị những việc trái-phép của đảng Đại-đồng, đảng Cách-mệnh, và đảng Biệt-lập, sẽ bắt sức thực hành cái chương-trình của chánh phủ tại Maroc, và thanh-giảm các khoản chi-tiêu cho đỡ nặng nề. Cái điều trước tiên trong cái chánh-sách mới tức là một cái chánh sách hòa bình.

Xét ra việc cách mệnh ngày nay, không có ý làm ngang trở gì đến trị-tự trong nước, đến cái chánh sách ngoại giao của Tây-ban-nha, đến cái chánh-thể quân-chủ, cũng không có ý làm hại đến tình mộch nhà vua.

Việc nước Đức

55 nhập cảng nước Đức trong tháng Juillet là 4.180 000 tấn, và số xuất-cảng là 1.054.00 tấn.

Hội đồng tiền tệ xin bãi số thuế về việc kiểm duyệt sự xuất-cảng.

Tại Beuthen nhân-dân biểu-tình bất bình về sự vì ăn thừa đùng đất đó, đến cướp phá cửa hàng, và cướp khí giới của lính cảnh-sát. Lính cảnh sát bắn ra, một người chết, nhiều người bị thương.

Tại Aix la Chapelle 1.500 người thợ mỏ ở Eschweiler đình công. Viên xã trưởng ở Montjoye vận-động về việc kháng cự lại các quan trái-binh bị phạt 5 nghìn triệu Marks.

Cái thái-độ cần cho quan chức nước Đức đối với các quan chức Đồng minh xét ra có lẽ đỡ nên trước. Các quan tổng thành Dortmund 300 nghìn triệu marks để cho tiện về các đạo quân trú đình, thành ấy xin tuân lệnh.

Việc lấy than cũng tiến bộ hơn trước.

Cứu trợ những người bị nạn động đất ở Nhật-bản

Cái sổ quyên thứ nhất được một triệu 228 nghìn quan. Đến số ấy có quan giám-quốc, quan thủ-tướng các quan thượng thư, các chủ ngân-hàng. Rồi ông nhà ngân-hàng Banque de France quyên được 250.000 quan. Hội đồng Pháp thuộc về hội quốc-tế cứu-trợ nhi-đồng đã thu được 23.000 quan để cứu-trợ trẻ con bị nạn động đất.

Tin Trung-hoa

Ngày 7 Septembre 1928

Hương-cảng độc-điện

Hoàng-thiệu-Hằng lại tiếp đánh Quế-huyện Liêu-quân đại thắng ở Đại-phố, bắt được 500 quân giặc và 700 cây súng. Ngày mồng 3 liên quân đã chiếm được Bình-nam, lại tiến đánh Hải-ích-phong. Đêm-điểu-Khải thông điện báo tin đã chiếm được Thương tây.

Tin Trương-tác-Lâm

Mới đây Trương-tác-Lâm tuyên-ngôn rằng vì hiện quan-hệ rất lớn đến thế nào, về phương diện Đông-tam đảo đã có ta ở thì trong 3 năm quyết không đảng binh chi chuyển lo việc tự-trị vậy.

Tin Lê-nguyên Hồng

Đảng Phụng thiên và Thiên-tân đều tán-thành việc Lê-nguyên-Hồng trở về miền nam, nhưng Lê còn ngần ngại chưa quyết.

Tin Ngô-bội-Phu

Ngô-bội-Phu sai người vay tiền Pháo công-ty để sung việc chiến-phí.

Thám nghị-viên bị đánh

Thám nghị-viên là Trương-Bean tự Thượng-hải trở về Bắc-kinh, bị người đón đường xa-trận ẩu-thương đến nỗi tử-mệnh.

Lễ nghênh-tiếp quan Toàn-quyền Merlin

Tại Bình-định

Ngày 11 Septembre, quan Toàn-quyền đến tỉnh này. Cuộc nghênh đã sắp đặt xong: từ đèo Cả-mông sắp ra cho đến cửa Sa-huỳnh, các nơi công sở, và các phủ huyện rẫn đường quan lộ đều có dựng khải-hoàn-môn, chăng chung bài bà.

Ngài tới Qui-nhơn đúng 5 giờ chiều 11 Septembre, các quan lại lấy Nam thần từ vua nước xưng ngài gì đó. Ở Qui-nhơn trần-thiết long trọng nào khải-hoàn-môn, bàn hai bộ, nào cờ xí la liệt: Cái khải-hoàn tại địa-đầu phủ tòa Sứ, có chung một bức mạ-vàng diễn một bài cung tiếp bằng Pháp-văn rằng:

Vive Son Excellence le Gouverneur Général. Nous attendons impatiemment votre heureuse arrivée; nous vous souhaitons la bienvenue

Excellence, aimez avec nous ce que nous aimons, détester aussi avec nous ce que détestons.

C'est là ce que nous vous appelons notre parent intime.

Sentiments exprimé sincèrement par toutes les populations, qui salueut très respectueusement mille fois.

Tại cánh môn tòa quan Công sứ thì lại chưng ba cái khải-hoàn môn: một cái chánh trung và hai cái tả hữu. Ở cái chánh trung có tỉnh mấy chữ Pháp rằng:

Vive Son Excellence le Gouverneur Général

La prospérité et l'harmonie règnent dans tout l'univers.

Khải-hoàn bên tả thì chưng câu này:

Bonddan vivant prolongent ce vertueux parmi les dix mille familles

Vive son Excellence le Gouverneur Général Nous Annamites née et cramponnés géographiquement comme plante grimpante nous estimons heureux de vous avoir comme le vôtre bienfaiteur.

Merci-nous, Excellence, de degré en degré vers le sommet de civilisation: nous faire améliorer et nous faire grandir, et nous y arriverons d'un pas assuré sous l'ombre bienveillant de votre protection.

Sentiment exprimé sincèrement par les populations de la Bourgeoisie qui salueut très respectueusement mille fois.

Cái khải-hoàn bên tả thì như thế này:

Etoile heureuse nous jaillissant au zénith bienfaisants des son premier passage

Vive son Excellence le Gouverneur Général. Votre énergie c'est le soleil. Votre bienveillance c'est la pluie. Donnez nous, Excellence, un coin de soleil pour labourer nos terres, un coin de pluie pour arroser nos riz. Et le troisième mois nous avons en général de bonnes moissons dans votre gouvernement bienveillant.

Sentiment exprimé sincèrement par les populations de la campagne, qui saluent respectueusement.

Cả ngài 11 trời vẫn vũ lác đác một ngày. khi quan Toàn-quyền đến cửi rồi, thì đám ấy mưa khá; qua ngày 12 là ngày quan Toàn-quyền thượng trình đi rồi, thì mưa luôn cả ngày.

Thật là ơn cả mưa hạt mưa vàng!!

Bá tánh mừng lòng khôn xiết, vì đang lúc đồng điền khô hạn, vạn dân đang ngóng cổ kêu trời.

Vậy nhân-dân thấy đều thành kính chào quan Toàn-quyền thượng lộ bình an.

Càng rộp tiếng tung hô vạn tuế!!!

Tại Tourane

Quan Toàn-quyền Merlin do đường bộ khởi hành tự Nam kỳ đã tới nơi Đà-nẵng hồi 7 giờ rưỡi tối 12 September. — Trong thành phố làm lễ hoan nghênh trọng thể. Trước tòa Đốc-lý có đặt hương án, kết là treo cờ, hai đầu đường dựng hai cái thể môn cao lớn. Các công sở, các tư-gia, các thương điếm thấy đều treo cờ, trong ra một ngày đại hội.

Khi quan Toàn-quyền, cùng quí-quyến, quan Khâm-sứ, các quan hầu đứng xe trước tòa, thì các cơ binh-tập bồng súng, thổi kèn thi quân lễ chào mừng. quan Đốc-lý ra đón rước, lại có quan tiền quân đô thống, khâm mạng Hoàng-thượng vào chúc mừng quan Toàn-quyền.

Đoạn các ngài vào tòa Đốc-lý, đàm đạo một hồi, kế đến xơi cơm rồi an nghỉ. Nghe nói quan Toàn quyền, về cách tự phụng rất là thanh đạm đơn sơ, mỗi bữa ngài chỉ dùng có hai món thực-phẩm, không rượu Sâm banh cũng không sì-gà.

Sáng ngày 13, hồi 9 giờ, ngài tiếp lễ yết kiến của các qui quan, cùng dân sự Tây Nam ở trong Nhượng-địa; quan Đốc-lý Huchard đọc một bài diễn văn chúc mừng ngài. Ngài liền đáp từ tri tạ ân cần, sau ngài tuyên bố cải chánh sách của ngài sắp đem thi hành trên đất Đông-pháp. Ngài lược thuật các phong cảnh và nhân-vật trong mấy xứ Cao-miên, Nam-kỳ, là nơi ngài mới đi qua. Ngài ngợi khen cái nghị-lực của nước Đại-pháp đến mở mang xứ này, xem kết quả đã được lắm điều công hiện. Ngài diễn thuyết một hồi lâu, rồi quan Khâm-sứ cũng quan Khâm-sứ cũng quan Đốc-lý giới thiệu ngài các chức thủ hiến các công sở, các chủ hãng thương gia các kỹ dân sự Tây Nam trong bổn xứ.

Sau khi tiếp lễ yết kiến rồi, ngài cùng quí-quyến và các quan đi dạo chơi trong thành thị, có đi xem viện bảo tàng để đồ cổ-khí của nước Chiêm-thành.

Ngài xơi cơm trưa tại tòa Đốc-lý, có đãi các qui quan và nam quan.

Đến 1 giờ 35, ngài cùng các quan lên xe hơi đi đường bộ qua đèo Hải vân, đến bến Tuần, thì đáp chuyến xe lửa riêng đi thẳng ra Huế. Trong khi ngài lên ô-tô, thì đoàn xe lửa riêng cứ nơi theo đường sắt từ từ chạy ra ứng trực tại Langco.

Hôm ấy trời nắng tạnh, gió đông bắc thổi riết, sóng biển lao xao trắng xóa như tung bông bông rồi trên làn nước biếc, còn ở trên đỉnh núi Hải-vân, thì mây phủ bao la, trông quang cảnh rất là ngoạn mục, mà hòn núi Hải-vân hôm ấy đối với người viễn khách chúng đều được nổi tiếng khen là danh bất hư truyền.

Tại Huế

Hồi 5 giờ chiều ngày 13 September quan Toàn-quyền cùng qui phu-nhân và các quan chức tùy tùng đã đi chuyến xe riêng đến Huế.

Trước khi ngài khởi trình từ Tourane thì chánh-phủ Nam-triều có cử quan Tiền-quân ra đón rước ngài. Khi xe đã đến gare thì tất cả quan lại Tây Nam các nhà đồn-điền, các vệ binh, lính tây và lính ta đông binh trượng dàn hầu, cùng các thức lộ-bộ hương án bái hạ đã đề chỉnh nghiêm trang, khi xe dừng nơi sân gare, quan Toàn-quyền bước xuống xe thì phường nhạc binh đánh khúc quốc-ca, ở Kỳ-đài phát 21 tiếng súng, quan Toàn-quyền cùng qui phu-nhân đáp lễ nhà binh xong rồi chào các quan lại, thì ngài cùng quan Khâm-sứ bước lên xe ô-tô về thẳng phủ Khâm-sứ. Tại nơi ấy cũng có binh trượng dàn bầu và các thức hương án bái hạ trần thiết trang nghiêm, khi xe đến trước phủ Khâm-sứ, các vệ binh thổi kèn bồng súng chào. quan Toàn-quyền lại đáp lễ rồi xe dừng trước cửa để chụp bóng rồi thì ngài vào phủ Khâm-sứ cùng các quan lại an-nghỉ; tối ấy ngài xơi cơm tại phủ Khâm-sứ. Qua ngày mai ngài bắt đầu thì thỏ các công yết-kiến và lâm-duyệt tại Huế, mãi đến sáng ngày 18 ngài sẽ rời hành ra Quảng-trị để đáp xe ra thẳng Hà-nội.

Cứ như các chương-trình về cuộc hành trình của ngài tại Trung-kỳ mà bản quán đã đăng trước, thì cũng có lẽ còn có sửa đổi một đôi chút.

Trước khi ngài đến Huế thì trời mưa luôn ba ngày, đến ngày thứ 13 thì tạnh ráo, vậy các cuộc kinh lược và du lịch của ngài tại Huế chắc sẽ được xứng ý và nhân dân đều mừng rỡ trong buổi thanh hòa quang lãng lại được cung-tiếp một vị trọng thần lần thứ nhất đến Kinh-đô.

***

Bản quán lại vừa tiếp được tin của phủ Toàn-quyền lại cáo như sau này:

Quan Toàn-quyền cùng với quan Khâm-sứ Pasquier tới Qui-nhơn ngày 11 Septembre và tới Tourane ngày 12 Septembre. Qua hai hôm đó, ngài có đi quan-sát những nơi phong cảnh, những đền đài cùng là các bệnh-viện và có hỏi chuyện các quan Pháp Nam rất kỹ càng.

Chiều 13 hồi 17 giờ, ngài tới Huế thì quan Công-sứ Thừa thiên và quan Khâm-mạng ra đón cùng nhân dân hai nước đông lắm.

Sáng hôm sau ngài có tiếp các qui quan văn võ, các nhà nông thương Tây và các quan viện Cơ-mật cùng các đình-thần và các thân-hào Annam.

Quan Khâm-sứ Pasquier có trình cùng ngài rằng nhân-dân Tây Nam ai nấy xin tận tâm cùng ngài, rồi quan Khâm-sứ thuật lại những công cuộc đã làm, các kết quả đã gây được từ xưa đến nay, cùng ý-hướng của chính-phủ Bảo-hộ những thế nào.

Quan Toàn-quyền đáp lại. Ngài có nói ngài sẵn lòng ân cần chu chỉ với xứ này, mà mới đây ngài đã có dịp ngỏ ki ca những phong-cảnh đẹp-đẽ, và ngài đã ghi nhận các công cuộc hay nay mọi việc đều được liên tiếp, mà đã gây được thiện quả tốt tươi.

Sau quan Toàn-quyền vào trong cung. Ngài thay lời nước Đại-pháp, thay lời quan Giám-quốc và chánh-phủ Đại-pháp cùng quan Thượng-thư thuộc-địa mà chào Hoàng-thượng.

Ngài có nói: Trên có quan Giám-quốc, chánh-phủ Đại-pháp và quan Thượng-thư trông nom dìu dắt, ngài sẽ đồng lao cộng tác với Hoàng-thượng để nối theo các công cuộc khai hóa về đường tinh thần và về đường vật chất, của các quan Toàn-quyền trước ngài đã đắp móng xây nền ở xứ này.

Hoàng-thượng cảm tạ quan Toàn-quyền về cái nhã ý cần ngài dịnh đi qua thành Huế mà ra Bắc và thuật lại những công ơn của Hoàng-thượng cùng thần dân được nhờ nước Pháp bấy nay.

Hoàng thượng nhờ quan Toàn-quyền chuyển đạt lòng ghi ơn của Hoàng-thượng về quan Giám-quốc cùng chánh-phủ Đại pháp, và nhắc lại rằng Hoàng-thượng cùng thần dân đều sẵn lòng đồng lao cộng lao một cách thành thực và lận tâm với quan Toàn-quyền mới, mà Hoàng-thượng đã rõ cái chánh sách quảng đại vậy.

Buổi chiều tại phủ Khâm-sứ có đặt tiệc. Dự tiệc có quan Toàn-quyền, quan Khâm-sứ, Hoàng-thượng cùng các quan chánh các sở, các nhà thân-hào Tây ở Huế.

Cuộc thi thơ

Của Ngô-trí-Quyên nữ-sĩ

Thơ thi

DCXCVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu ngay ngà cỏ gióm cong.
Triết học hồn thiêng vang cõi bạch,
Giáp khoa khoảng ngát nức ngàn thông.
Văn-minh nay mở nền tân-học.
Luân-lý còn nhờ bút hóa-công.
Nhân hội văn-tài đô-hội ấy?
Nao là quốc-túy với nho-tông.

DCXCVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Cổ-miếu rườm rà mấy rặng thông.
Tứ-bắc gây nên dòng Triết-học,
Lĩnh nam thêm trọng vẻ nho-phong.
Cương-thường vẫn giữ quyền quân-chủ.
Thăng-mạc toàn nhờ bút hóa-công.
Mưa gió trải bao nhân-thế cục,
Không mòn thành-đạo với non sông.

Sử-hương, Phó-thị-Ban
31, Rue du Professeur, Nam-định

DCXCIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không giáo của ghi miếu mạo chung.
Bức tượng Tô-vương ngồi mực nhạt.
Mảnh bia tiến-sĩ lớp rêu phong.
Lửa hương khôn tắt cùng mưa gió,
Tường vách còn trơ với nắt sông.
Tạ Lý đến nay bao thế-kỷ,
Văn-minh tôn-giáo giống con rồng.

Cao ngọc-Quán
62, Rue Maréchal Pétain, Hanoi

DCC

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-giáo vì ta biết kính sùng.
Chốt với cang thường nơi thắng-địa,
Rõ rằng bia thể chẳn hoành-cung.
Sông Thà dòng hội khơi nguồn học.
Núi Khán non Ny tạc chữ đồng.
Đạo-hạnh như trời là đạo rộng,
Phù-trì đành phận giống tiên rồng.

DCCI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Cổ bởi vì chưng Không-giáo không?
Tường ngất trời hàm nền quốc túy,
Chuông khua thành Bắc hóa dân-phong.
Mấy phen cải-cách đời làm biến,
Rất mực cao liên đạo vẫn sùng.
Tân-học biết chưa hay chửa biết?
Kìa bia trang thờ tạc non Rùng.

Ng-quỡ-Bạt
Làng Tử-dương, Hà đông

DCCII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Khuê tụ trời dành chốn học cung.
Nước Nhị hợp dòng in nước sử.
Non Nùng chung tú lẫn non Đông.
Đề danh bia đá đề Lê còn đấu,
Tô tượng ngai vàng Lý khởi công.
Âu Á phong trào nay gặp hội,
Rồng bay quanh miếu bóng mây lồng

Nguyễn-Khuê
Làng Trang-kinh hạ, Hà-đông

Kính cáo khách làng thơ:

Thơ của các ngài gởi đến, bản quán đã đánh số thứ tự mà để riêng ra một tập, chỉ trừ những bài nào có can-phạm hoặc sơ ý không nhớ niêm luật, mới không đăng báo, còn thì cứ y nguyên-văn theo thứ tự đăng đến. Vì thơ đưa đến nhiều cho nên thành chậm, chứ không mấy khi thất lạc. Vả hạn tua thơ còn đến 31 Décembre này mới hết, những bài thơ thì càng đăng về sau càng hay, thiết tưởng cũng chưa lấy chi làm vội. Thơ thì xin viết bằng chữ quốc ngữ, đừng viết chữ nôm, cũng xin đừng viết cả hai mặt giấy, kẻo khó việc sắp chữ.

***

Cải chính

Số báo ra ngày thứ năm 30 Août số 1933, trong mục nghị, bài thơ số DLV của thứ tư; Tứ Thà rang rõ dưới trời Đông-a nhữ *rang* sắp làm ra chữ *rực*; và bài thơ DLVI của thứ hai: Miếu cũ trường xưa khi vắng bóng, chữ cũ sắp làm chữ nỡ ». Vậy nay xin cải chính lại cho đúng.

Cái tội-trạng ở nước Hoa-kỳ

Từ lâu sau cuộc chiến-tranh đến giờ, cái tội trạng ở các nước tăng lên nhiều. Ít lâu nay các nhà triết-học thường nghị-luận về việc ấy, bình như xưa nay sau những cuộc đại chiến-tranh không xảy ra những cái nạn ấy bao giờ vậy.

Cứ kể ra cái nạn ấy chẳng riêng ở nước Pháp mới có, cả các nước dự chiến-tranh nước nào cũng thấy, mà lắm nước cái nạn lại to hơn ở nước Pháp nhiều, như ở nước Hoa-kỳ kể ra dự vào cuộc chiến-tranh có hai năm mà cái nạn ấy lại ghê gớm lắm lắm

Cứ như một bài trong số báo *Revue Mondiale* mới đây, tính ra số việc sát-nhân ở Hoa-kỳ trong một năm công tới 10.000 cái. Đại-khái như ở Londres trong một năm có 9 việc sát-nhân, mà ở New York có tới 236 cái, và ở Chicago có tới 3.360 cái, còn như việc trộm cắp thì không sao kể xiết được. Chẳng những ở trên xe hỏa việc trộm cắp xảy ra luôn mà thôi, cả đến trên xe điện ở thành phố lớn cũng rất nhiều. Kẻ hung-tợn vào cướp nhà băng giữa lúc ban ngày là thường, đến thì đứng chặn cửa không cho khách ở trong đi ra, đến thì giơ súng dọa người làm công bắt mở khóa để lấy tiền.

Bọn hung-dữ ấy cũng như ở Âu-châu thường là những bọn từ 15 đến 20 tuổi là số nhiều. Riêng về năm 1922 mới rồi, số tiền bị mất trộm bị mất cắp hoặc có cay tả, cay rượng hoặc không, cộng là 825 triệu đồng. Còn số tiền người bị lừa đảo mà mất cộng là 250 triệu. Số tiền mất về việc các viên chức ăn cắp tiền công cộng là 200 triệu. Cả các số tiền bị mất cắp, mất trộm, lừa đảo đủ các cách, cộng là 16.000.000.000 quan trong một năm. Cái số xe ô-tô bị mất cắp cũng nhiều lắm. Trong 12 tháng, mà ở nhân New York, có 6.808 cái xe ô-tô bị mất trộm, tính ra mỗi ngày có tới 38 cái xe ô-tô mất trộm.

Cứ xem cái tội trạng ở Hoa-kỳ kịch liệt như thế, thì biết ở bên Âu-châu có bị cái ảnh-hưởng khốc hại về cuộc chiến-tranh mới rồi rang động đôi chút, song cái trình-độ đạo-đức còn cao hơn nhiều.

CUỘC HÀNG-KHÔNG Ở NƯỚC PHÁP

Hai chiếc khí-cầu của bộ hải-quân nước Pháp hư hỏng phải chữa không dùng được ít lâu, nay chữa đã xong, lại sắp đi tuần các nơi.

Hai cái khí-cầu ấy thì một cái tên là Méditerranée khởi hành được 22.600 m3. Bộ tham-mưu có ba vị quan võ, phi-thủ có 18 người; tốc-lực được 130 kilomètres trong một giờ.

Còn một cái tên Dixmude thì do đại-úy Duplessis de Grenedan quản-đốc.

Trước tiên hai khí-cầu sẽ bay thử 12 giờ từ Provence đến Corse. Nếu cuộc thí-nghiệm ấy được như ý, thì khí-cầu Méditerranée sẽ vượt qua bể Méditerranée và bay đến Baraki gần Alger. Khí-cầu Dixmude sẽ bay 72 giờ, qua đất Algérie và các thành lớn ở Pháp.

HÀI ĐÀM

Múa sư-tử

Bà phán bảo các em bà:

— Hễ ngoan-ngoãn thì đến rằm chị mua cho cái đầu sư-tử.

Em hỏi:

— Thưa chị, mua đầu sư-tử để ai múa?

— Em múa chứ ai!

— Vâng, em múa, chứ em tưởng chị múa thì chẳng cần phải mua, vì chính chị cũng đã là sư-tử!

— Chị là sư-tử?

— Vâng, người ta bảo chị là sư-tử Hà đông.

Sơn-phong

HỌC-SINH ĐÔNG-PHÁP Ở PHÁP

Mới đây báo *Petit Marseillais* nói về cái tình cảnh quẫn bách của các học-sinh nhà nghèo nước Pháp trong buổi vị ăn thức dùng đắt đỏ ngày nay, có nói học-sinh An-nam tòng học ở Pháp phần nhiều không phải tăng bần mà lắm khi lại chơi bời thái quá nữa kia, đến nỗi có người đã học lên năm mà một cái văn-bằng cũng chẳng có, cả đến tiếng Pháp nói cũng không thông.

Điều ấy cũng có. Song ngoài những hạng phá gia công tử ấy, học-sinh mình cũng lắm người có chí làm, chứng như mới đây một cậu học-sinh An-nam trong khi tòng học ở Pháp ngót mười năm giời, chỉ có mấy năm là được nhờ cái học-bổng của nhà-nước, mà tiền nhà gửi cho cũng không được mấy đồng, lấy thế mà cậu vẫn đi làm vừa đi học cũng đỗ rồi được cái bằng cử-nhân Luật-khoa, thì rõ học-sinh An-nam không phải toàn hư hỏng cả vậy. Song chỉ hiềm rằng người có chí học lại không có tiền, mà người có tiền lại không có chí học đó thôi.

Tin sau cùng

Một cuộc đấu võ

Tin New York. — Trong cuộc đấu võ cần nặng ở New York, võ-sĩ Dempsey đấu võ với Firpo, đấu keo thứ hai, võ-sĩ Firpo bị thua.

Việc hoàng-thân Ai-cập Ali Fahmy Bey bị giết

Tin Londres. — Maggie Meller giết chồng là hoàng-thân Ai-cập Ali Fahmy Bey tại một nhà khách-sạn ở Londres được trắng án.

Paris, ngày 13 Septembre 1923.

Việc động đất ở Nhật

Tin Tokio. — Các viên chủ-nhiệm các công-ty Bảo-hiểm quyết nghị đền cả các số tổn hại, chứ không viện-lý rằng trong các giấy bảo-hiểm không nói đến việc động đất. Các nhà băng xin chánh phủ cho vay một số tiền là một nghìn triệu, tám trăm triệu viện để có tiền chi dụng.

Tin Washington. — Bộ đại-sứ Nhật có công-bố các điện tín ở Tokio gửi đến nói rằng đến ngày 7 Septembre mới rồi, số người bị hại ở Tokio cộng là 47.000, ở Yokohama cộng là 23.000 và số người ngoại-quốc bị hại cộng là 150.

Cayrio, ngày 13 Septembre 1923.

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ 30 độ
15 giờ 33 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 16 Septembre 1923, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 8 $. 60 và 8 $. 88 kể từ ngày 17 này.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 15 Septembre 1923,* — 3%, 58.10. — 4%, 1918 62 65. — 5%, 1915 1916 75.20. — 5%, 1920 91.95. — 6 %, 1920 88 50.

Tin tàu. — Tàu *Affon* mang thư sang Pháp, đến ngày 20 Septembre này ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane và Saigon. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong ngày 19 Septembre.

Tàu *Lieutenant de la Tour* tới Haiphong ngày 16 Septembre 1923, hồi 11 giờ sáng.

Đi đón quan Toàn-quyền mới — Quan Thống-sứ đến sáng ngày 21 này sẽ vào Ninh-bình là đầu địa-hạt Bắc-kỳ để đón quan Toàn-quyền Merlin.

Trưa hôm ấy, quan Toàn-quyền sẽ xơi cơm tại Thanh-hóa rồi mới ra Bắc.

Các miền bị thủy tai — Các tỉnh nào bị tai hại về nước lụt và không đủ ăn thì phủ Thống-sứ cũng cho tải thóc đi cả, như nay mai sẽ tải đi Hưng-yên 80 tấn gạo là số hạt lấy phần của dân ngay.

Quan Toàn-quyền ở Trung-kỳ được tin ngoài này đề về thì có điện ra cho quan Thống-sứ hỏi cho biết tình-hình các hạt bị lụt là thế nào, nhất là Bắc-ninh, Hưng-yên.

Một cuộc nghĩa quyên giáp các nhà bị thủy-tai. — Bản quán được tin rằng các qui quan ở Bắc-ninh thấy cái tình cảnh các nhà bị thủy tai ở trong hạt rất đáng thương, cho nên các ngài có xin phép lập một hội đồng cứu giúp những nhà khốn cùng đã mấy ngày không có miếng ăn. Hội-đồng ấy có quan Công-sứ Bắc-ninh làm danh dự hội trưởng M. Gombeau Saintonge, quan phó Công-sứ và M. Bellot làm phó hội trưởng, MM Cátenat làm thủ quỹ Labeye Rouenthal, Aubry làm kiểm-sát.

Được một hội-đồng có những qui-quan sẵn lòng thương xót như vậy thì mong rằng các nhà từ-thiện sẽ hết sức giúp cho.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

8667

Thư từ đi Haiphong tải bằng tàu bay. — Theo như lời thỏa-ước của phòng Thương-mại Haiphong thì suốt trong thì đường xe-hỏa bị ngập lụt, mỗi ngày sẽ có một chuyến tàu bay ở Hanoi chở thư đi Haiphong và một chuyến ở Haiphong lên Hanoi, trừ ngày chủ nhật không có. Việc tải thư bằng tàu bay ấy đã bắt đầu từ ngày thứ bảy vừa rồi, cứ trưa nào ở Hanoi cũng có một chiếc thầy phi-cơ chạy xuống Haiphong và 17 giờ ở Haiphong chạy lên Hanoi. Những thư từ chở bằng tàu bay hễ tới nơi hai thành phố ấy thì sẽ phát ngay.

Muốn cho thư từ đi tàu bay thì cho thư *recommandé* phải giao tại nhà Bưu-điện chánh trước lúc 11 giờ 30 và cáo thư thường trước lúc 11 giờ 45.

Đường xe hỏa đi Haiphong. — Công-ti hỏa-xa đã cáo rằng từ ngày hôm nay là 17 Septembre trở đi đường Haiphong từ Kilomètre 13 cho đến gà Phú-thụy (cả thảy là 4 kilomètres) sẽ có tàu-điện vào chở hàng và hành-khách đáp xe hỏa. Chỉ có những chuyến xe hỏa số 1, 2, 5 và 6 là có tàu-điện rồi mà thôi, nghĩa là ở Hanoi xuống là chuyến 6 giờ 20 và chuyến 13 giờ 32 với ở Haiphong lên là chuyến 6 giờ 36 và 13 giờ 40.

Công-ti Hỏa-xa chỉ phát vé hành-khách và những đồ hành-lí không nặng quá *ba mươi* cân mà thôi. Còn những hàng-hóa và những đồ gửi chậm thì không nhận cho đến khi có giấy 3 bên thì mới.

Lịch sang năm. — Xin nói để các ngài biết rằng lịch sang năm của bản quán đã bắt đầu làm.

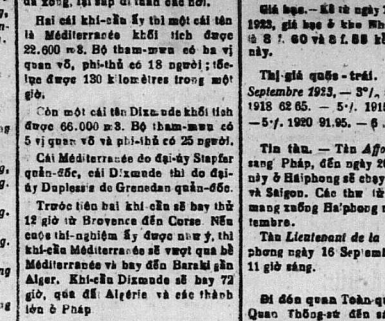
Vậy nếu các quí thương gia gần xa cần phải thừa lịch cho quí hiệu thì xin mời lại ngay bản quán mà đặt trước, nếu không đặt trước thì sau sẽ phải chịu giá đắt và lại hết cả bìa vẽ đẹp nữa.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này:

Từ 100 trở lên. . . 0$35 một
Từ 10 đến 100. . . 0 40 »
Từ 1 đến 10. . . 0 45 »

(Tiền cước về phần các ngài chịu).

Sau đây lại in mẫu một ngày đầu năm tả để các ngài biết cho rằng thứ lịch của bản quán làm ra thật rất tiện cho việc xem ngày, mà nhà nào đã có thứ lịch này thì bất tất phải mua quyển lịch tàu nữa.

Ngài nào ở xa, muốn viết thư về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản quán như sau này:

M. Bùi xuân-Thành
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Muốn đi ô tô xuống Hai dương và Haiphong thì đi đường nào? — Ở Hanoi có thể đi ô-tô xuống Hải-dương và Haiphong được, nhưng phải qua Bắc ninh và Phả-lại bết chừng 4, 5 giờ đồng hồ. Qua những chỗ nào đường sut vì nước lụt hay là những chỗ còn nước đọng lại như là quãng từ Bắc-ninh đến Phả-lại thì phải đi thong thả.

Qua Phả lại rồi xuống Haiphong có thể đi qua đồng-triều, Mao-khê và Phả-liệt (có ba cái đò) hay là đi qua Chũ-linh, và Hải-dương (có 2 cái đò mà một cái thì khá dài), và phải con đường xấu vì đá lát lên cả.

Giúp các nhà bị thủy-tai ở Cao-bằng — Số tiền của báo *Lục-tỉnh tân văn* ở Saigon quyên giúp các nhà bị thủy-tai ở Cao-bằng tổng cộng đến ngày 10 Septembre 1923 là ngày khóa sổ được là 3.430 p. 50. Ông Nguyễn-văn-Của là chủ-nhiệm báo ấy hôm đã gởi ra Bắc được 2414 p. 10. Còn bao nhiêu thì rồi gửi ra sau cũng với số tiền thu được ở cuộc hát do các cậu học-sinh trường Thăng-Long một tối chứa.

Trường nữ Sư-phạm. — Quan Thống-sứ có ký nghị-định cho các cô nữ học sinh có tên sau này được vào học năm thứ nhất trường nữ Sư-phạm và ăn ở tại trường lưu học sinh không phải trả tiền:

Melles Nguyễn-thị-Chất, Đỗ-thị-Ninh Phan thị-Dục, Lê-thị-Khang, Ng-thị-Thọ, Hoàng-thị-Lục, Vũ-thị Tiếp, Lê-thị-Vân, Lê-thị-Mùi, Trịnh-thị-Sinh, Phan-thị-Thang, Tiêu-thị-Sâm, Phạm-thị-Minh, Đỗ-thị-Nhàn, Trần-thị-Kim, Ng-thị-Chi, Trần-thị-Liêu, Đỗ-thị-Hoàn, Nguyễn-thị-Tân, Phan-thị-Gia.

Tòa án Trường-trị. — Sáng hôm nay tòa án trang-trị xử những việc sau này:

Việc án cấp đồ nữ trang. — Về việc Phạm-bá-Ngọ tức là Ba Gini buôn gạch có vợ cả rồi đánh lừa một người đàn bà buôn bán tên là Trần-thị-Tỷ lấy làm vợ, rồi thông đồng với chị gái tên là Phạm-thị Quang mở hòm ra ăn cắp tất cả đồ nữ trang đem cầm, tòa tuyên án phạt hai chị em mỗi tên 1 năm tù và bắt phải cùng nhau bồi cho người đơn 50 đồng và những đồ nữ trang ăn cắp ấy.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

PHÒNG - THĂM - BỆNH

của quan

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ ủy nhiệm đặng Bảo-chứng bệnh-nhân Tonkin, Pau, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập) Huế.

Người khoẻ, bệnh-sinh, chữa mắt sẽ coi thử bệnh lậu, bệnh giang mai

coi thăm bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 2 — đến 5 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

KIM SƠN LÂM-CHƯƠNG: Số 1160

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG HÀNG-BÔNG, 99, mặt tiền số 208

8510

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
KIỂU PHÁP
Máy kỹ-mã thượng-hạng
Mũi-bề kim cụ chất đa-quang
BẢO-HÀNH 5 NĂM.
Giá. . . . . 5 $ 00
Bán tại hiệu :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert. — HANOI
2000

Savon Cadum

Savon tinh anh, như
SAVON CADUM
thì lấy làm hữu ích cho vệ-sinh da người.
Và lại savon này tiến lắm, gì người ta dùng nó tới cùng, không bỏ chốc nào, mà lại lâu giải bằng hai cục savon thường.
Giá mỗi cục Savon Cadum là Hai quan tiền Langsa.
2 f. 00

山 KHƯƠNG-SƠN 姜
Chủ nhân : PHẠM-ĐÌNH-ĐIỂM
Hanoi, n° 29, Rue de la Soie, Tonkin
Bản-hiệu bán tạp hóa, có xưởng dệt ở làng Khương-trung Hà-đông, dệt các thứ màn rộng khổ, các thứ vải, và khăn-mặt v. v.... bán buôn và bán lẻ.
Các quí-khách ở xa có cần dùng nên viết thư về, bản-hiệu sẽ xin hoan-nghênh tức-tốc. Có gửi hàng theo lối lĩnh-hóa giao-ngân (contre remboursement).
2004

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266
Bản-hiệu có bán buôn các thứ vải nhiều, hàng tân nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ
Có bán cả hàng ta Bắc-kỳ như the, xuyến, lĩnh, lụa, hàng, quế, sản nữa. cả hàng Saigon như lĩnh, the, sản sản
Nay mới có độ các mặt, hàng thêm, mượn đến và coi mặn rộng khổ. Những hàng này bán buôn tương tiếm, chớ không bán lẻ có không có mẫu gửi đi coi lĩnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.
Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sẽ gửi contre remboursement.
Cẩn-bạch
2010 YU-WO-TSEONG

DƯƠNG BÁ-TRẠC
ET
TĂNG-KHÁNH-LONG
dit ĐỒNG-NAM-MỸ
Dệt lĩnh lụa, vải-màn, khăn mặt, đóng giày tây, giày ta, va-ly, làm mũ (nón), khẩu sếp, ghế mây, và buôn đủ các thứ hàng Bắc-kỳ, bán cất và bán lẻ.
Tổng cục : Hà-nội phố hàng Bông, số 152.
Phân cục : Sài-gòn đường Catinat, 10, đường Bonnard, 90.
Công-xưởng tại Thái-hà-ấp.
Hàng tốt giá hạ, quí-khách chiếu cố xin cứ gởi thư về ĐỒNG-NAM-MỸ số 152, Rue du Coton, Hanoi.
2086

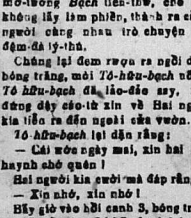
XIN XEM CHO KỸ
Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà lắm ra không đặt được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ :
« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »
Nay kính,
Ed. MORRÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

BÁN BỒ VẠN BẢO
Những đồ cấm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng mười tây 1922 mà không chuộc hay là không đổi vé, thì sẽ bán đấu giá ngày thứ ba, mồng 2 tháng mười tây 1923, *(2e tháng năm ta)* 8 giờ sáng.
Tiền giấy bán mà người mua phải trả, ngoài giá mua, là bốn phần (4p/o).
Cái sổ những đồ bán rồi thì trong tháng sau khi đã bán, ai muốn đến xem cũng được.
Quan Chủ Bảo-bàn
MÉTAILLER
2045

SẢN-NHIÊN-ĐÀI
Tối thứ hai 17 Septembre 1923
Diễn hai tích
Một tích chèo cổ — Một tích tuồng phọ
Tích thứ nhất
GIẾT NGƯỜI KHÔNG TỘI
Tích thứ hai :
ĐẮT-KỶ LỘNG CẦM
Toàn đào kép trẻ con diễn rất khéo.
Tối thứ ba 18 Septembre 1923
Diễn tích
BẠCH-VIÊN BẢO TÍN
Thương tình vợ hóa con côi.
Than thôi lại khác, khác rồi lại than
Nỗi nhà việc nước ngổn-ngang,
Giống khôn người độc thế-gian đáu ngờ.

MỘT DỊP RẤT TỐT
Bán xe ô-tô « Ford » rất tốt, đèn điện, đèn đất, đồ chữa chạy đủ cả, bánh xe và ruột bánh để thay đủ cả ; giá . . . 1.100 p. 00.
Hỏi tại : M. Choquart, Vétérinaire-Inspecteur à Viétri.
3675

房药成和南
Ai có bệnh nên biết hiệu Nam-hòa-thành, số 26, phố Mới, Hanoi, có thầy xem mạch, biện chứng giỏi, chữa được nhiều bệnh khó. Thuốc nước, thuốc viên, quí-khách dùng gì cũng có.
2038

Các ông chủ-nhà, các ông thầu-khoán và các ông buôn-bán !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả ; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.
Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques* STANDARD », Jullien & Fortin, số 8, đường Gia-Long, Hanoi.
3047

Việc hành hung ở Bạch mai. — Về việc D. Santasing người Ấn-độ vừa đi gác và nuôi bò vắt sữa báo ở Bạch mai cùng với đầy tớ đánh một người đồng bang đi gác ở hiệu Gô-đa bị thương nặng, tòa tuyên án phạt D. Santasing 2 tháng tù và 200 quan, cùng đầy tớ là Ng-văn-Hoành, Hồ-v-Tuyết, Phạm-v-Sáng mỗi tên 45 ngày tù và bắt cả làm tiền tớ phải cùng nhau bồi 200 quan cho bên nguyên đơn.

Giả mạo. — Đỗ-v-Lưu là mật-thám đã lấy giấy khai-sinh tại làng về phủ Yên-lãng tỉnh Phúc-yên, sau bị kiện mấy việc lừa người lấy của lại đòi tiền cho Lại-trung-Hòa là trưởng phố hàng Nón lấy cái giấy khai-sinh ở Hanoi để cho việc kiện lấy được xét tại tòa-án tây. Tòa phạt Đỗ-văn-Lưu, Đỗ-v-Phái là bố đẻ đứng khai giấy, Lại-trung-Hòa là trưởng phố mỗi tên 2 tháng tù và 200 quan và Phạm-ông-Du, Phạm-thụy-Tư ký tên làm chứng mỗi tên 50 quan.

Lừa người lấy của. — Đỗ-v-Lưu là mật-thám bị thưa rằng một hôm gặp một người quen tên là Mây mạo là làm thư-ký sở Mật-thám mà có xin môn bài chạy các công việc, hễ có quen ai lo chạy việc gì thì mách. Người ấy tưởng là thật, sách it lâu đưa một người là Đỗ-văn-Bích ở phủ Thuận-thành còn gửi em bị đánh lại nhờ Đỗ-văn Lưu đi trông nom hộ. Tên Lưu nghe rõ đầu đuôi việc đánh nhau rồi dọa nạt rằng hiện quan Thanh-tra là chỗ tên ấy có giao cho xét việc đánh nhau ấy nếu không lo cho tên ấy 100 đồng thì công việc hỏng. Người ấy sợ vì lo tiền không được thì tên Lưu bắt viết một cái nhận 200 nhận trước 50 đồng của vợ tên ấy là Nguyễn-thị-Mai đặt một cái tủ chè khâm giá là 100 đồng. Sau người lo việc biết là tên ấy làm mặt thật-thà không giấy việc được, chỉ đánh lừa lấy tiền mà thôi, đến nhà đòi giấy biên lại ấy đi không trả, lại báo vợ làm đơn đi kiện người ấy về việc lừa đảo.

Đỗ-văn Lưu lại còn bị một người khác tên là Bùi-trọng-Cương ở ngõ Huyện kiện rằng Tên ấy thấy người ấy là Bùi trọng-Cương không có việc làm, đánh lừa bảo đưa cho tên ấy 200 đồng để tên ấy nói với chủ tìm việc làm bộ. Người ấy tưởng tên ấy có thần thế làm liền lo 50 p. đưa lại nhà và viết một cái văn tự nợ vợ tên ấy 150 đồng để tên ấy tìm việc cho làm. Người ấy đợi mãi công chưa được việc làm, đến đòi số tiền chúng vẫn tự lại thì tên ấy trước còn khất quanh, sau lại vỗ.

Tòa cũng nguyên bị và chứng là hai việc ấy cũng nghe luật sư bên bị cãi rồi hoãn lại để nghị án.

Đỗ-văn-Lưu lại còn bị thưa một việc lừa người lấy của nữa, song việc này hãy còn hoãn chưa xét đến.

BÁN NHÀ
Một cái nhà kiểu An-nam, số 43, phố hàng Trống, độ 80m², giá : 4000 $
Một cái nhà kiểu tây, số 102, phố hàng Trống 215m², giá : 18.000 $.
Hai cái nhà liền nhau, kiểu tây, số 4 và số 6, đường Quan-Thánh, trước vườn Hoa hàng Bún trông sang 1042m², giá : 18.000 $.
Hỏi tại số 4, đường Quan-Thánh.

Tòa án Đại-hình. Vụ án Đại hình thứ ba năm 1923 bắt đầu từ hôm nay và xử việc sau này :
Thellier (Aristide) bỏ làm chủ kiểm-lâm đồn Bồ-hạ về tỉnh Bắc-giang từ năm 1914 cho đến Septembre 1921. Hôm 7 Octobre 1921 M. Bonnet coi về vùng ấy bắm về sổ rằng sổ sách của Thellier làm không được minh bạch, khi xét sổ thấy số tiền thu thuế kiểm-lâm và số tiền nộp kho bạc không được đúng với nhau, hỏi Thellier khai rằng có trích tiền ở quĩ ra để làm những công-việc kiểm-lâm và sửa đường sá. Nhưng M. Bonnet xét các công-việc làm thì là số tiền Nhà-nước cấp cho cũng đã không cần phải lấy tiền trong quĩ.
Khi việc đem ra tòa án, xét các sổ sách thì thấy Thellier dùng cách giả mạo tiêu mất cả thảy 1 290 p. 59 của sở Kiểm-lâm.
Thellier trước chưa can án lần nào.

Bán một cái xe ô-tô « Maxwell » 16 mã lực, 5 chỗ ngồi, 10 litres nước săng đi được 100 kilomètres.
Hỏi tại : số nhà 2, phố Bovet, Hanoi.
3674

Tiệc tháng hội Khai-trí. — Tiệc tháng hội Khai-trí định vào tối ngày thứ bảy 22 Septembre đúng 7 giờ.
Các ngài hội-viên hội Khai-trí muốn dự tiệc xin biên tên hai ngày trước.
Tiệc xong có cuộc hòa-nhạc.
Hội Khai-trí thông báo

Ngạch Lâm-chính. — M. Đoàn-v-Nghĩa, chuyên-môn cán-sự tại sở Lâm-chính Yên-báy được phép nghỉ 20 ngày ở Hanoi.

Ngạch Họa-đồ. — MM Trần-khắc Hiếu và Ng-duy-Trí có bằng tốt-nghiệp trường Công-chính (ban đạc điền) được bổ cán sự chuyên môn ngạch Họa-đồ.

Ngạch Học-chính. — M. Lê-trung-Nghĩa được bổ trợ giáo tập sự tại trường Phú-gia phố Hoài-đức (Hà-đông) là trường mới mở.

Rượu bổ-đào :
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HỘI-NÔNG-THƯƠNG
Theo bình tự-nhiên ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc và những bình lạ, làm trẻ-con cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem tới và so sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tờ Nội-các phụng tội chân phê rằng :
Chiếu nay đại-thần phải cho MONTÈS qui đăng, có chữ chân một thứ rượu bổ để tăng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước học phẩm thị gửi cho qui được phòng chế-dùng để tỏ thanh-giá.
Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*
Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.
Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiệm Nam ở trong tỉnh có bán nhiều.

số 33
NGỌC-KIỀU-LÊ
(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được giá trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bạn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thọ Tạo hà có phân biệt nam-giới và nữ giới.)
NGUYỄN-BỈNH-KHIÊM dịch thuật

Trương-qui-như nói :
— Nguyên là đầu đuôi như thế mà bây giờ độ mới được biết !
Vương-văn-khanh nói :
— Bệ vẫn tưởng đại-huynh là người ở kinh thành, chớ ngoài các quận-huyện nhỏ, làm chi có bậc cao tài này. Nếu đại-huynh đã trọ ở chân *Quan-âm* đây thì thật tiện lắm, sáng mai ta sẽ cùng nhau đi xem mặt *Bạch* tiểu-thư.
Nguyên *Tô-hữu-bạch* vẫn định đến sáng ngày mai thì đi sang *Côn-đang-trấn* để bói một quẻ, rồi ra thuyền với *Tô* ngự-sử, sau nghe nói *Bạch* tiểu-thư có thể xem mặt được thì chẳng nghĩ chi-nữa, chỉ chăm-chăm *mơ tưởng Bạch* tiểu-thư.

Tô-hữu-bạch cứ ăn-cần hỏi đi hỏi lại *Bạch* tiểu-thư nhan-sắc đẹp những thế nào. Hai người kia cũng đang mơ-tưởng *Bạch* tiểu-thư, cho nên không lấy làm phiền, thành ra cả ba người cùng nhau trò chuyện rất đậm-đà lý-thú.
Chúng lại đem rượu ra ngồi dưới bóng trăng, mỗi *Tô-hữu-bạch* nồng. *Tô hữu-bạch* đã, lão-đảo say, mới dừng dậy cáo-từ xin về. Hai người kia tiễn ra đến ngoài cửa vườn.
Tô-hữu-bạch lại dặn rằng :
— Cái mốc ngày mai, xin hai đại-huynh chớ quên !
Hai người kia cười mà đáp rằng :
— Xin nhớ, xin nhớ !
Bấy giờ vào hồi canh 3, bóng trăng đã xế về tây, *Tô-hữu-bạch* lại theo con đường trước về chùa đi ngủ. *Tô-hữu-bạch* nghĩ thầm : ta vẫn tưởng gái nhan khó tìm. Đi khắp góc bể bên trời vị-lất đã có, ai ngờ vừa ra khỏi cửa mà đã tìm thấy ngay, thế thì thật là ba sinh ấn hẳn duyên trời vậy.
Tô-hữu-bạch lại nghĩ thầm : đã đành rằng thế, nhưng chỉ sợ vị-lất đã được xem mặt, lỡng gây nên một mối thương-tư hão mà thôi, biết làm thế nào !
Sau chàng lại nghĩ thầm : đã biết rằng có người ấy thì dẫu nguy-hiểm đến đâu, ta cũng liều ở đây mà tìm cho thấy mới nghe. Nghĩ quanh nghĩ quẩn, thành ra mãi đến hồi canh năm mới ngủ.
Lại nói chuyện *Tô* ngự sử thấy người nhà về nói *Tô-hữu-bạch* sẽ theo đến sau, mừng-rỡ kể sao cho xiết ! Hồi lâu, lại thấy có người nhà *Tô-hữu bạch* gánh các đồ hành-lý đưa đến.
Tô ngự-sử truyền bảo người nhà rằng :
— Các người chớ dọn cơm ta vội, để ta đợi *Tô* công-tử đến đây rồi sẽ cùng ăn.
Tô ngự sử chờ mãi cho đến lúc lên đèn, không thấy *Tô-hữu-bạch* đến. Lại chờ một hồi lâu nữa, nghe tiếng trống đã hết canh một. *Tô* ngự-sử nghĩ thầm : bây giờ chưa thấy chàng, tất là việc nhà thu-xếp chưa xong, sáng mai sẽ đến.
Tô ngự sử nghĩ vậy, mới truyền dọn cơm ăn rồi đi ngủ. Đến ngày hôm sau, cũng chẳng thấy *Tô hữu-bạch* đâu. *Tô* ngự sử lại sai người nhà phi ngựa đi đón.
Tên người nhà đi bắt một ngày hôm ấy, trở về bẩm rằng :
— Chúng tôi đến hỏi nhà *Tô* công-tử thì có một tên lão quản-gia trả lời rằng : Ngày hôm qua khi cho người nhà gánh các đồ hành-lý đi thì công-tử liền cưỡi ngựa đi ngay, không biết có sao bảy giờ chưa đến ?
Tô ngự sử ngẫm nói, giật mình kinh-sợ, nghĩ thầm : hay là chàng lại mò đến các nhà xướng-ca rồi. Nghĩ vậy, mới gọi tên người nhà gánh các đồ hành-lý đến hỏi trước mà hỏi rằng :
— Công-tử mọi ngày ở nhà, hay đi lại chơi bời với ai, có hàm-mê sắc đỏ gì không ?
Tên người nhà bẩm rằng :
— Công-tử tôi xưa nay không bỏ thấy chơi-bời sắc đỏ bao giờ, lúc nào nhàn-hạ, chỉ thích đọc sách, có lúc đối cảnh sinh tình, chỉ vịnh một vài hai thơ, nỗng giảm ba chén rượu, thế là lấy làm vui thú vậy. Khi trước còn có mấy ông bạn hay đến chơi, sử khi bị học-quan truất tên thì cả bạn-hữu đi lại cũng lí.
Tô ngự-sử hỏi :
— Công-tử đi chăm đọc sách, không hàm-mê sắc đỏ, có sao lại bị truất tên ?
Tên người nhà nói :
— Chỉ vì kỳ khảo vừa rồi, công-tử tôi đỗ đầu, có một vị hưu-quan yên cái tài-học của công-tử tôi gọi gì cho cái, không biết có sao công-tử tôi nhất định không chịu. Vị hưu-quan ấy thợ-giận, mới nói với học-quan chẳng ngờ học-quan lại là bạn đồng-niên và đồng-môn với vị hưu-quan ấy, cho nên cũng tức-giận mà truất tên đi vậy.
Tô ngự-sử nghe nói, nghĩ cũng ái-ngại. Lại sai người chia ngả đi tìm trong 3, 4 ngày mà chẳng thấy tông-tích ở đâu, bất-đắc-dĩ đành phải quay thuyền đi.

HỒI THỨ VỊ
Lại nói chuyện *Trương-qui-như* nhân trong khi say rượu cao hứng, thành ra đem hết sự-tình *Bạch* tiểu-thư kể cho *Tô-hữu-bạch* nghe. Sau thấy *Tô hữu-bạch* ăn-cần hỏi đến, lại thấy hai bài thơ họa ý-tứ thanh-tân, đến sáng hôm sau, nghĩ quẩn nghĩ quanh, trong lòng lấy làm áy-náy.
Trương-qui-như vội-vàng chạy ra phòng khách thì thấy *Trương văn-khanh* cũng đang đứng ba tóc rồi, cứ đi đi lại lại ở trong phòng, hình như nghĩ ngợi điều gì.
Trương-qui-như hỏi :
— Đại-huynh đang nghĩ gì thế ?
Trương-văn khanh không trả lời. *Trương-qui-như* chạy đến trước mặt *Trương-văn-khanh*, rồi nhẫn-nhó mà bảo rằng :
— Hai chúng ta đều là người thông-minh, có gọp lại làm một việc lẫn-thẫn quá !

Trương-qui-như hỏi :
— Việc chi thế ?
Trương văn-khanh nói :
— Chúng ho Tô đến đây hôm qua, thân-thích chẳng phải, cố-cựu thì không, chẳng qua là gặp-gỡ thình lình, có sao lại đem hết tâm-sự mà nói với hắn. Hướng-chi hắn đang độ trẻ tuổi, mặt mũi khôi-ngô, thơ làm chẳng nghe được, nếu bảy giờ ta cùng đi với hắn, chẳng hóa ra ta dắt mối cho hắn hay sao !
Trương qui-như nói :
— Tiền-độ cũng đang bối-bận việc ấy, định đến bàn với đại-huynh, bảy giờ ta nên xử thế nào ?
Trương-văn-khanh nói :
— Đã chót nói rồi lấy lại làm sao cho được !
Trương-qui-như nói :
— Đêm qua đã say rượu quá, không biết bài thơ của hắn so với thơ ấy thế nào, ấu là bảy giờ ta lấy ra đây xem lại.
Trương văn-khanh mới thò lóc giá sách lấy xuống, hai người cùng xem, cùng xem cùng thấy hay. Hai người xem xong, ngẫn mặt nhìn nhau, không còn biết nghĩ thế nào.

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Thóc cao gạo kém. — Độ này lại lội gạo mỗi giạch cao hơn trước đến năm sáu hào, những nhà bị ẩn đang lấy làm nhao nhác quá.

Ai tiu. — Bà cụ thân-sinh ra ông Tác-giả sự sở Đ-ện-báo vừa tạ-thế ngày hôm kia. Hồi 6 giờ sáng hôm chủ-nhật cất đám an táng tại làng Hán-thanh. Các ông tổng-sự các sở đi đưa đám đông lắm. Xin có lời chia buồn với quý quyến.

Khuyến học hội. — Bản-hội xét ra thấy tỉnh nhà có nhiều các cậu học-trò đương phàn nàn không đủ chỗ mà học, tuy nhà trường đã rộng, mà cũng không thể nhận được hết cả.

Xưa nay bản-hội vẫn có một lớp đặng ấu, nay định mở thêm lớp dự-bị (cours préparatoire), lớp nhì và lớp nhất nữa (cours moyen et supérieur) Hai lớp dưới thì có thầy dạy đồ bằng Sơ-học, còn hai lớp trên, sẽ có thầy đồ bằng cao-đẳng tiểu-học, hay thứ bằng khác mà có giá-trị ngang thế.

Bản-hội nhân gấy xin học từ hôm mười 6 đến 30 septembre 1923 này a muốn xin học thì cứ đưa đơn tự thầy giáo lớp đồng-ấu trong hội, và muốn ở nhà-trọ thì nói, cũng cứ nói ở đấy.

Đến ngày thứ 30 Septembre, bản hội sẽ cắt người chấm thi cho các học-sinh mới, để lớp nào đã học-trò thì mở khai trường còn lớp nào ít quá thì thôi.

Cậu nào muốn học, phải nói với cha mẹ nay là các bậc tôn-trưởng trong họ làm đơn mau mau cho kịp.

SƠN-TÂY

Thuyên chuyển. — M. Nghiêm-xuân-tiếp, thư-ký tòa Sứ Sơn tây có nghị-định đổi đi Ha-đông thì đã khởi hành sáng hôm 14.

VIỆT-TRÌ

Lụt nước. — Trong một số báo trước có đăng rằng nước năm 1921 là 14 m 77, thì không phải, nay xét ra nước lớn to nhất năm 1921 là 14 m 85 hôm nước năm nay 1 m 03 chứ không phải 1 m 11.

Lần thứ tư hôm 12, nước lên còn kém lần thứ hai 1 m 68. Hôm 11 cho đến hôm nay là 17 giờ nồng nước xuống mạnh; những đường cái bị ngập phu lục-lộ đương dọn, chỉ vài hôm nữa nếu giời nắng thì phố bờ sông khỏ ráo lại được vui vẻ như thường.

Thảm trọng. — Chiều hôm 15 tây sở Cẩm đi vớ ở sông Lô-giang một cái xác người đàn ông tóc xén trụi, không râu, răng đen, bận áo cộc nâu, tái áo có mái buồi bóc vỏ rồi để nát ra, cái các áo vẻ một bàn mình, hai quần, cái bận trong vải trắng, cái quần ngoài vải nâu, hai mống chân cái nhuộm lá mống đỏ, không có giầy cẩn cước. Khám xong không thấy dấu vết gì thì đã cho chôn.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ năm giờ sáng.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Paiements en timbres-poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bán-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bán-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bán-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

壽麟林桂張

MỜI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH THỊ XIN MỜI CÁC ÔNG QUA ĐỘ TRỊ CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH THỊ (tức là bệnh tóc lỉ) theo nhiều người mắc phải, chẳng những ở đàn ông, như con đến khi đau-khổ trong rồi thì lo-ngại đàn-ông, thật là bất-tiện nhu người ta lắm, kẻ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng nguy càng khó-khăn nặng nề sau phải chữa.

Khi sinh chữa bệnh này đến đông đảo rất nhu nhân người có bệnh tốt khen đến đông, vậy nên tôi đang tâm nghiên-cứu một phép chữa chóng-khỏi chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thời những nỗi khổ-tâm lo-sợ ngày rồi, đã trong khi đang chữa có thể làm công việc thường không một tí-gì. Vậy ngoài nên mắc phải bệnh này xin mời đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAM
Bà thuốc nhân Trung — HANOI

Bắt đầu khám từ 2 giờ rưỡi đến 6 giờ chiều, đi chữa từ 7 giờ rưỡi đến 8 giờ.
Xin đến sớm cho đỡ mất công.
Tiền ăn cơm trả thì ngoài.
2000

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-dào: TONIQUE TONKINOIS

Bà người mấy năm nay Bán-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, vì đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nói lại để các ngài so-sánh và thấy-xét thì sẽ hiểu rõ hơn sự thực-thà của Bán-hiệu. Thứ rượu bổ-dào của Bán-hiệu, người bản-xứ đặt biệt tặng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mất-mệt, sôm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ cứu cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như hồi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mạnh lớn lên. Vì thế thứ rượu này đã được vô số người chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trả hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÉL, 84, phố Tràng-tiền, Hanoi

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị thuốc bảo không có pha chế nhiều món
Mỗi hoàn 0,50 cg (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GẮN-CỐT
THUỐC PHÉP — Trữ tại: 6, Rue de Pondichéry, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LÀM
Công có bán tại: Ernest BLANCHARD, Pharmacien, 1, Boulevard Bobillot, Hanoi, và các hiệu thuốc khác.

MỚI SANG

Chục xe cao-xu — Vòng bánh — Nan-hoa — Vải lớp mui đủ các mùi

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS
Pousse-Pousse Saigonnais
7, Boulevard Bobillot, Hanoi
2009

LÒ RƯỢU HOMMEL

Về danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây
Tổng-cục số 110, Phố hàng Trống Hanoi

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Cả tháng ngâm nước đá sẵn
Bóng chai lớn
Bóng chai nhỏ

ĐẠI-BIỂU:
Ở tỉnh Haiphong là ông Denis Frères
Ở tỉnh Yunnan là ông Hock Guine-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả
Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Về-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.
2015

CỬA HÀNG MẪN-KHÁNH

Kính trình các Ngài,

Tôi mới mở một cửa hàng thợ mạ và khắc giấy tại đây, hiệu là MẪN-KHÁNH. *Vậy có vài hàng bẩm-bạch cùng các ngài trong công thương giới giúp tôi trong lúc sơ đầu bỡ ngỡ, ngõ hầu cạnh tranh với người ngoài trong chốn thương trường, cho vẻ sang cảnh Hồng chói Lạc ở nước người; hoặc may quần áo tây, ta; hoặc gắt hàng nội-hóa cho ăn hoa-hồng; hoặc muốn cần đến thứ hàng gì hay hỏi-han sự gì ở đây, xin viết thơ tới biết. Tôi xin hết lòng hoan nghênh và cảm tạ.*

MẪN-KHÁNH, *Tailleur et Cordonnier*
Fort-Bayard, Kouang-Tchéou-Wan, Chine.

KIM-CƯƠNG XIÊM

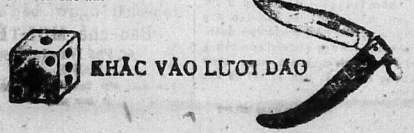
Bản-hiệu mới về một ít KIM-CƯƠNG XIÊM để làm mặt-nhẫn và boa-tai, thật-sáng và nhánh lắm chẳng kém gì kim-cương tây. Quí-khách nên đến chọn mau kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này cũng hiếm, không thường có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất quí, thật là sang-trọng.

Kỳ tàu này mới sang

Laine complets et pardessus, imperméable cùng các thứ hàng to lụa Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.

Xin hỏi: Hiệu NAM-THỊNH
Soieries — 6 Rue des Cantonnais — Hanoi

CÓ THẤY CON DẾU NÀY

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái 1$00

Thưa các quý-khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giữ hạn sao ở quan nên chúng tôi xin bớt giá mỗi cái 1$00 nếu chiếu giá không bớt thời xin biên sẵn kính giọng vàng có hộp xin xem-xét sau này:

Đồng hồ đeo tay chữa (tốt thấy giờ	giá trước	8$ 00	nay	4$ 00
— M	vỏ kim tỷ	— 6	00	— 3 00
— M	kim khắp và kim vàng	— 4	00	— 2 00
— M	vuông thực xinh	— 8	00	— 4 00

Đồng-hồ quý-khách chiếu cố cho 2 cái sẽ không bớt giá, chiếu giá trước thời xin hoan nghênh 1 cái kính giọng vàng đi mời và 1 cái hộp kính aluminium vì đã tiếp được hậu chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
66, *Phố hàng Ngang HANOI*

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gô-đa cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

VỀ MÙA NĂM 1923-1924

Có bán chiêu-khách những hột các thứ rau và hột các thứ hoa của nhà Vilmorin Andrieux chế ra

NHỮNG HỘT ẤY ĐỰNG BẰNG TÚI NGOÀI CÓ VẼ VÀ CÓ CAM ĐOAN Ở ĐẤU LẠM VÀ MẤY NĂM

Xin xem giấy khai hàng

興同榮

Kính trình để các quí-khách biết cho rằng: bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên chú về nghề kim-hoàn này, đã ngoài hai mươi năm nay, nghề làm mỗi ngày càng tinh xảo thêm ra; lại chịu sắt-chế cho hiệu vòng, nhẫn, hoa-tai, khuy-áo, dây đeo cổ, quả-cân, vân vân, trông rất là khanh nhã, theo hợp thời thế, các quí khách tiện đâng, nhân dịp năm ngày tết cả đến nơi, bản-hiệu mới mượn được mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới có sang các thứ mặt kim-cương, chân-châu, ngọc-thạch, ngọc lựu, kim sa, hổ-phách, san-hô, mã-não, và một ngũ sắc vân nữa, đã có sẵn thứ, và mới có sang nhiều kiểu vòng, kiểu nhẫn mới nữa ra, trông rất là ngoạn mục.

Xin mời các quí-khách quá bộ lại xem, dù mua hay không, bản hiệu lấy làm vinh hạnh có người đã thăm tiếp cho quí-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-THONG-HING
Bijoutier
61, *Rue de la Soie, 61, Cholon* HANOI

LAXO SODYL

Một thứ hợp-chất muối của loài quả thì xủi bọt lên.
Là thứ thuốc nhuận tràng rất tốt.
Thứ thuốc tẩy rất dễ dùng.
Trừ bệnh táo cùng các chứng khác vì bệnh táo sinh ra một cách rất chóng, như nhức đầu, đau gan, đau vị, đau ruột, bệnh trĩ, đau đầu ruột, bệnh trệ, nhọt lở, vân vân.
Thứ thuốc này hiệu nhất, rẻ nhất.

Giá tiền: 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gởi bán tại:

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi

CHANSON & Cie
58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điệu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Bản hiệu mới có thứ mỡ « ÉMAILLINE » để lau đĩa hát rất tốt mỗi ống là 0$40. *Nay kính cáo.*

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)